

УДК 930.253:94(477)

Т. О. МАКАРОВА*

ДО 30-ї РІЧНИЦІ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

У добірці представлені фотодокументи з колекції Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного до 30-ї річниці аварії на Чорнобильській АЕС.

Ключові слова: фотодокумент; архів; колекція; Чорнобильська АЕС; ліквідація наслідків аварії.

Тридцять років відділяють нас від однієї з найстрашніших екологічних катастроф ХХ ст. на території Європи та найбільшої в історії світової атомної енергетики – аварії на четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС ім. В. І. Леніна, що сталася 26 квітня 1986 р. У результаті некерованої термоядерної реакції відбувся тепловий вибух, що повністю зруйнував реакторне відділення 4-го енергоблоку найпотужнішої в СРСР атомної електростанції. Аварія, що замовчувалася кілька днів, перекреслила безліч життів і завдала величезних втрат, у зоні ураження радіацією виявилися більше двох мільйонів осіб, але найвищі дози опромінення отримали ті, хто допомагав подолати її наслідки.

Численна за кількістю колекція фотодокументів чорнобильської тематики, що зберігаються в Центральному державному кінофотофоноархіві України імені Г. С. Пшеничного (далі – ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного), висвітлює різні аспекти діяльності станції та аварії: спорудження та роботу станції, події під час аварії та ліквідації її наслідків, зокрема будівництво укриття над 4-м енергоблоком, евакуацію населення, дезінфекцію забрудненої території, роботу медиків, дозиметристів, працівників патрульно-постової служби тощо. Частина світлин присвячена темі самоселів і переселенців з уражених радіацією територій, а також вшануванню пам'яті ліквідаторів та жертв катастрофи.

Аварія на Чорнобильській АЕС – очікуваний урок, який нічому не навчив людство. Такий висновок змушує зробити пожежа, що сталася у 1991 р. на другому енергоблоці Чорнобильської АЕС та аварія на першому енергоблоці японської АЕС “Фукусіма-1” у березні 2011 р.

Фотодокументи з пропонованої добірки не лише свідчать і нагадують про Чорнобильську катастрофу та її жахливі наслідки, але й допомагають усвідомити багатомірність цієї трагедії й реальну загрозу можливої загибелі всієї людської цивілізації.

---

* *Макарова Тетяна Олександрівна* – начальник відділу використання інформації документів Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного.

Дезактивація з повітря території 4-го енергоблоку Чорнобильської АЕС
ім. В. І. Леніна. м. Прип'ять Чорнобильського району Київської обл.,
17 вересня 1986 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пишичного, од. обл. 0-241760.

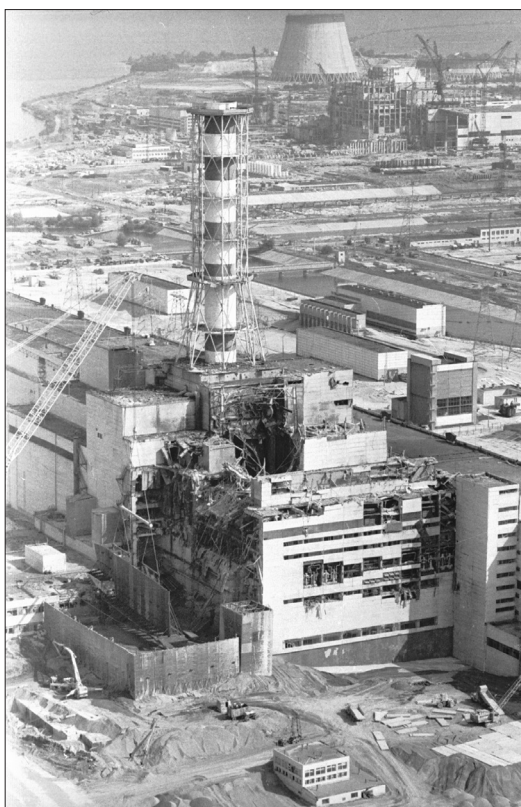
Дозиметричний пост перед в'їздом у м. Київ.

Київська область, 13–14 травня 1986 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пишичного, од. обл. 0-170278.

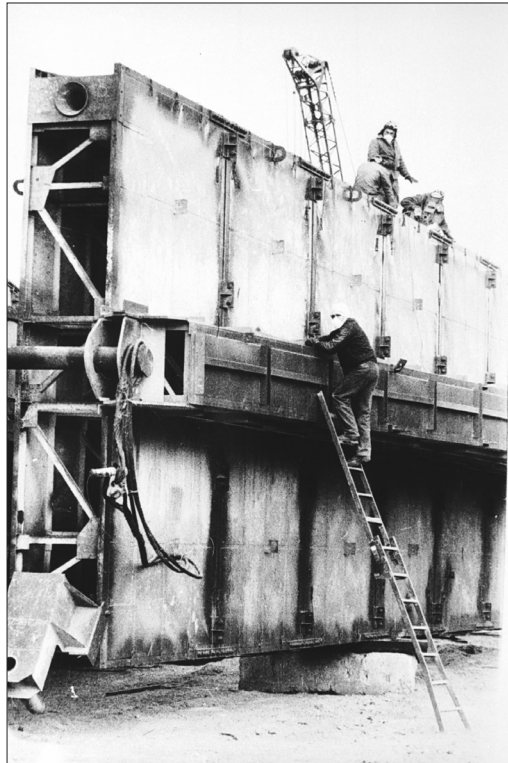

Оперативне засідання будівельників – учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС ім. В. І. Леніна на території 4-го енергоблоку. м. Прип'ять Чорнобильського району Київської обл., 17 вересня 1986 р.
ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-241819.

Зруйнований під час аварії реактор 4-го енергоблоку на Чорнобильській АЕС ім. В. І. Леніна. Чорнобильський район Київської обл., 17 вересня 1986 р.
ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-241818.

Монтаж металоконструкцій
перекриття та бетонування
захисної стіни 4-го
енергоблоку Чорнобильської
АЕС ім. В. І. Леніна.
м. Прип'ять Чорнобильського
району Київської обл.,
жовтень 1986 р.
ЦДКФФА України
ім. Г. С. Пшеничного,
од. обл. 0-211130.

Група ліквідаторів аварії на Чорнобильській АЕС ім. В. І. Леніна.
м. Прип'ять Київської обл., 1986 р.
ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. П-10468.

Жителі смт Народичі Житомирської області, які постраждали від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС ім. В. І. Леніна, відправляються на відпочинок до Чехословаччини. 1986–1990 рр.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-21123.

Будинки для переселенців із 30-кілометрової зони відчуження Чорнобильської АЕС ім. В. І. Леніна в с. Тернопільському Макарівського району Київської області. 2 серпня 1986 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-216992.

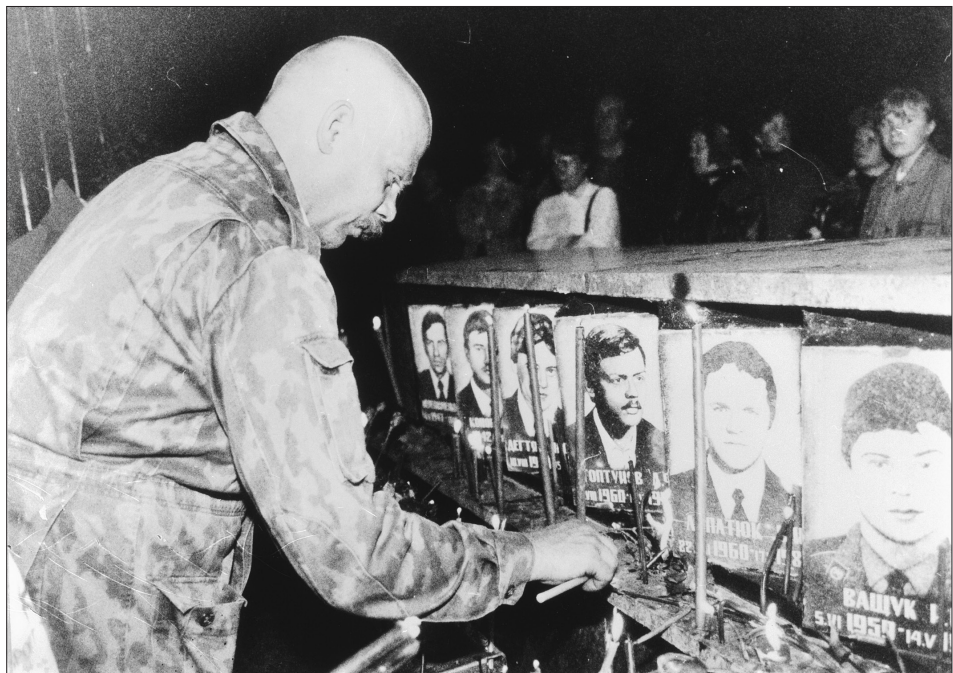

Родина Шпаковичів – останніх жителів с. Мар'янівки Народицького району Житомирської області, постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС ім. В. І. Леніна, назавжди залишають рідні місця.

Липень 1990 р.

ЦДКФФА України ім. Г.С. Пшеничного, од. обл. 0-216992.

Вшанування пам'яті ліквідаторів аварії на Чорнобильській АЕС.
м. Київ, 26 квітня 1996 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 2-162139.

Дорожні інформаційні покажчики при в'їзді до м. Прип'яті, що входить до зони відчуження Чорнобильської АЕС. Київська область, квітень 1997 р.
ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-242332.

Пам'ятник жертвам
Чорнобильської катастрофи
в Святошинському районі
м. Києва.
26 квітня 2003 р.
ЦДКФФА України
ім. Г. С. Пшеничного,
од. обл. 0-242436.

The photo collection presents photographs from the collection of the Central State Archives of Audio and Visual Documents of Ukraine named after H. S. Pshe-nychnyi to the 30th anniversary of the Chornobyl accident.

Key words: the photographs; the archives; the collection; the Chornobyl nuclear power plant; the elimination of accident consequences.